



LÄNSSTYRELSEN KALMAR LÄN INFORMERAR

När får jag mitt bistånd?



- Ej verkställda domar och beslut enligt SoL och LSS i Kalmar län den 31 dec 2000.

När får jag mitt bistånd?

- Ej verkställda domar och beslut enligt SoL
och LSS i Kalmar län den 31 dec 2000.

Meddelande 2001:24

ISSN 0348-8748

ISRN LSTY-H-M—2001/24 --SE

Utgiven av: Länsstyrelsen Kalmar län,
Ansvarig enhet: Rättsenheten
Författare: Cristina Johnsson och Anita Melin
Tryckt hos: Länsstyrelsens tryckeri
Upplaga: 75 ex

Förord

Enligt Regeringens regleringsbrev för år 2001 har landets länsstyrelser fått i uppdrag att redovisa antalet icke verkställda beslut och domar enligt 6 b och f §§ socialtjänstlagen (SoL) och 9 § Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) per den 1 januari 2001.

Genom ett tillägg i 68 § SoL och 26 § LSS skall Länsstyrelsen verka för att kommunerna planerar för att kunna tillgodose framtida behov av bistånd enligt ovanstående lagrum.

Länsstyrelsen i Kalmar län redovisar i denna rapport de enkätsvar som inkommit från länets kommuner i denna fråga, jämförelser med år 1999 samt Länsstyrelsens kommentar till resultatet.

Länsstyrelsen framför härmed också ett stort tack till socialtjänstens personal som arbetat med att ta fram uppgifter som underlag till denna rapport.

Stig Lindahl
socialdirektör

Cristina Johnsson
socialkonsulent

Ej verkställda domar och beslut enligt SoL och LSS i Kalmar län den 31 dec 2000.

Inledning

Enligt Regeringens regleringsbrev för budgetåret 2001 har länsstyrelserna fått i uppdrag att till Socialstyrelsen rapportera antalet icke verkställda domar och beslut enligt §§ 6 b och 6 f socialtjänstlagen (SoL) och § 9 lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS). Länsstyrelsen i Kalmar län har via en enkät till länets kommuner och landsting inhämtat uppgifter om antalet ej verkställda domar och beslut vid årsskiftet 2000-2001, vilket redovisas i denna rapport. Vissa jämförelser görs även med undersökningar gjorda i denna fråga för 1999 (endast SoL).

Länsstyrelsen har för avsikt att kontinuerligt följa utvecklingen och inhämta uppgifter om antalet icke verkställda beslut och domar enligt SoL och LSS.

Sammanfattning

Länsstyrelsen har genom en enkätstudie undersökt antalet icke verkställda beslut och domar enligt 6 b § SoL (ekonomiskt bistånd) och 6f § SoL (hjälp i hemmet och särskilt boende) och 9 § LSS (personlig assistent, ledsagarservice, daglig verksamhet, bostad med särskild service mm.) per den 1 januari 2001.

Undersökningen visar att det fanns 68 icke verkställda beslut och 1 dom enligt 6 f § SoL, medan det året innan (1999) fanns 22 beslut men ingen dom. Antalet ej verkställda beslut enligt LSS var 19 i undersökningen medan det året innan var 10. Antalet icke verkställda domar var 1, medan det var 5 domar året innan.

Enligt 68a § SoL och 26 a § LSS får länsstyrelsen, om den finner att en kommun eller ett landsting inte fullgör vad som ålagts dem i en lagakraftvunnen dom, förelägga kommunen/landstinget att avhjälpa bristen. Föreläggandet får förenas med vite. Det har inte varit aktuellt med något föreläggande i Kalmar län.

Länsstyrelsen ser med oro på det ökande antalet icke verkställda beslut i länet och har för avsikt att följa kommunernas planering och utvecklingen av antalet beslut och domar som inte verkställts.

Lagstiftningen

6 b § socialtjänstlagen (SoL) avser försörjningsstöd/ekonomiskt bistånd och 6 f SoL hjälp i hemmet/hemtjänst, särskilt boende för äldre samt bostad med särskild service för funktionshindrade personer.

I 9 § LSS regleras insatserna rådgivning och annat personligt stöd, biträde av personlig assistent, ledsagarservice, biträde av kontaktperson, avlösarservice i hemmet, korttidsvistelse utanför det egna hemmet, korttidstillsyn för skolungdom över 12 år, boende i familjehem eller

i bostad med särskild service för barn och ungdomar, bostad med särskilt service samt daglig verksamhet för vuxna.

Enligt 7 § Förvaltningslagen (1986:223) ska en myndighet handlägga varje ärende där någon enskild är part så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. Myndigheten ska uttrycka sig lättbegripligt och underlätta för den enskilde att ha med den att göra.

I 20 § Förvaltningslagen anges att ett beslut varigenom en myndighet avgör ett ärende skall innehålla de skäl som har bestämt utgången, om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild.

Enligt 21 § samma lag ska en sökande, klagande eller annan part underrättas om innehållet i det beslut varigenom myndigheten avgör ärendet, om detta avser myndighetsutövning mot någon enskild. Om beslutet går parten emot och kan överklagas, skall han underrättas om hur han kan överklaga det.

När ska beslut verkställas?

Under hösten 2000 kom JO med ett särskilt yttrande (dnr 2577-2000) om verkställighet av positiva myndighetsbeslut beträffande särskilt boende enligt SoL och insatser enligt LSS. I beslutet hänvisar JO till tidigare allmänna råd från Socialstyrelsen (SOSFS 1996:2), och menar att dessa även i fortsättningen kan tjäna som vägledning.

I det allmänna rådet sägs:

” Framställan bör bifallas om kommunen med säkerhet kan tillhandahålla den begärda insatsen inom rimlig tid. Datum för inflyttning bör anges i beslutet. Vad som kan anses vara rimlig tid får bedömas i varje enskilt fall, men bör inte överstiga tre månader. Gör kommunen den bedömningen att beslutet inte kan verkställas inom denna tid (tre månader) bör framställan avslås.”

”I beslutet måste anges vilka alternativa insatser som kan erbjudas i avvaktan på att bostad kan erbjudas.”

Länsstyrelsen menar att det är viktigt ur rättsäkerhetssynpunkt att beslutsfattandet sker korrekt och tydligt och att människors ges möjlighet att använda sig av sin rätt att överklaga när man inte kan erhålla den sökta insatsen.

Redovisning av enkätsvaren

A. Domar

Av den genomförda enkätundersökningen framgår att det i Kalmar läns 12 kommuner den 31 december 2000 finns 1 *dom* enligt 6 f § SoL, 0 domar enligt 6 b § SoL och 1 *dom* enligt 9 § LSS.

Båda domarna avser Kalmar kommun. Se vidare tabell 1 nedan.

Motsvarande antal domar för år 1999 var 0 domar enligt 6 f § SoL och 5 domar enligt 9 § LSS. Samtliga domar avsåg Kalmar kommun.

B. Beslut

Den 31 december 2000 fanns i länet 68 *beslut* enligt 6 f § SoL, 0 *beslut* enligt 6 b § SoL och 20 *beslut* enligt 9 § LSS som inte verkstälts.

Se vidare tabell 1 nedan.

Motsvarande antal beslut för 1999 var 22 beslut enligt 6f § SoL och 10 enligt 9 § LSS.

Tabell 1.

Enkätsvar avseende antalet ej verkställda beslut och domar 31 dec 2000.

Kommun	domar 6b § SoL	domar 6 f § SoL	beslut 6b § SoL	beslut 6f § SoL	domar 9 § LSS	beslut 9 § LSS
Västervik	0	0	0	7	0	4
Emmaboda	0	0	0	0	0	3
Kalmar,oms	0	1	0	34	1	5
Kalmar,ifo	0	0	0	0	0	0
Högsby	0	0	0	0	0	0
Oskarshamn	0	0	0	4	0	1
Borgholm	0	0	0	0	0	0
Mörbylånga	0	0	0	11	0	0
Nybro	0	0	0	0	0	0
Mönsterås	0	0	0	0	0	2
Torsås	0	0	0	0	0	3
Hultsfred	0	0	0	12	0	0
Vimmerby	0	0	0	0	0	1
Summa:	0	1	0	68	1	19

Länsstyrelsen kommentar

Glädjande nog fanns vid årsskiftet 2000-2001 inga icke verkställda beslut eller domar enligt 6 b § SoL (försörjningsstöd) i Kalmar län. Däremot finns en dom enligt 6f § SoL och en dom enligt LSS som inte verkställts.

Nära hälften (fem) av länets tolv kommuner hade tillsammans 68 icke verkställda beslut enligt 6 f § SoL. Sju av kommunerna har tillsammans 19 beslut enligt 9 § LSS som inte verkställts. När Länsstyrelsen 1999 genomförde en studie i rättssäkerhet för äldre (Rättssäkerhet inom äldreomsorgen i Kalmar län, Meddelande 2000:12) fanns det ingen dom men däremot 22 icke verkställda beslut enligt SoL i länet.

Kalmar, Hultsfred, Västervik och Oskarshamn redovisade icke verkställda beslut både 1999 och 2000, men antalet har ökat kraftigt, från 22 beslut till 57 (se tabell 2).

Mörbylånga kommun hade inga icke verkställda beslut 1999 men har nu redovisat 11 beslut för år 2000. Mörbylånga hade tidigare en handläggning som innebar att man, vid ansökan om olika boendeformer, inte fattade beslut förrän det fanns en ledig plats att tillgå. Den enskilde fick därmed inget beslut som gick att överklaga och man fick heller inte den sökta insatsen. Detta förfarande kritiserades av Länsstyrelsen, eftersom det innebär en avsevärd rättsförlust för den enskilde och kommunen ändrade på sina rutiner.

Vad gäller LSS fanns den 31 december 1999 5 icke verkställda domar (Kalmar kommun) och 10 icke verkställda beslut. Besluten fördelar sig förhållandevis jämt över kommunerna Kalmar, Mönsterås, Emmaboda och Vimmerby. Domarna, som avsåg bostad med särskild service för vuxna, verkställdes under första kvartalet 2000. Besluten avsåg i 8 fall insatsen kontaktperson och i resterande 2 insatserna korttidsvård respektive ledsagarservice.

Vid Länsstyrelsens inventering avseende den 31 december 2000 fanns 1 ny icke verkställd dom enligt LSS, avkunnad under år 2000, avseende bostad med särskild service i Kalmar kommun. Antalet icke verkställda beslut enligt LSS var vid denna tidpunkt 19 i länet. I Kalmar, Mönsterås, Emmaboda och Vimmerby kommuner var situationen ungefär densamma som vid föregående inventering. Därutöver rapporterade emellertid även Västervik, Oskarshamn och Torsås några nyttillkomna icke verkställda beslut vardera.

Vad gäller LSS har antalet icke verkställda domar minskat från 5 till 1 mellan åren 1999 till 2000.

Tre av länets kommuner – Nybro, Borgholm och Högsby – redovisar inga ej verkställda domar eller beslut alls, var sig enligt SoL eller LSS.

Tabell 2.

Antalet ej verkställda beslut enligt SoL 1999 och 2000 i fem kommuner.

Kommun:	1999	2000
Kalmar	11	34
Oskarshamn	1	4
Västervik	6	7
Hultsfred	4	12
Mörbylånga	0	11
Summa:	22	68

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen ser med oro på det ökande antalet icke verkställda beslut i länets kommuner. Det är angeläget att påpeka att en dom eller ett beslut skall verkställas omedelbart. JO har i ett yttrande klargjort att kommunen skall verkställa ett beslut inom rimligt tid, vilket innebär inom 3 månader enligt uttalandet. Är detta inte möjligt skall ansökan avslås. Om inte denna handlägningsrutin fungerar riskerar den enskilde äldre eller funktionshindrade en avsevärd rättsförlust eftersom denne varken får den sökta insatsen eller kan överklaga till högre instans. Det är inte heller acceptabelt att avstå från att fatta beslut i avvaktan på att den sökta insatsen kan beviljas.

Enligt 68 a § SoL och 26 a § LSS får Länsstyrelsen, om den finner att en kommun eller ett landsting inte fullgör vad som ålagts den i en lagakraftvunnen dom om rätt till insatser enligt 6b och f §§ SOL eller 9 § LSS, förelägga kommunen/landsting att avhjälpa bristen. Föreläggandet får förenas med vite. Någon föreläggande har inte varit aktuellt i Kalmar län.

Länsstyrelsen menar att det är angeläget att kommunerna i länet bedriver en långsiktig planering för att kunna möta framtida behov av stöd och insatser enligt SoL och LSS. Av det skälet kommer Länsstyrelsen, enligt 68 § SoL, att återkomma med frågor rörande kommunernas planering inom detta område både på kort och lång sikt.

Länsstyrelsen har för avsikt att årligen följa utvecklingen vad gäller icke verkställda beslut och domar i länet.